

2005. március 8., kedd

B. RÉSZ

LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÓK SZAKSZOLGÁLATI EGYSÉGSZINTŰ KÉPZÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

A szakszolgálati egységszintű képzési programoknak részletesen tartalmazniuk kell azokat az eljárásokat és határidőket, amelyek lehetővé teszik, hogy a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély kérelmezője gyakorolhassa a szakszolgálati egység által lefedett helyi körzettel kapcsolatos eljárásokat munkahelyi betanító oktató felügyelete mellett. A jóváhagyott programnak tartalmaznia kell a szakismeret kiértékelő rendszer minden alkotóelemét, beleértve a munkabeosztást, a fejlődés értékelését és a vizsgáztatást a nemzeti felügyeleti hatóság tájékoztatásához használt eljárás ismertetésével együtt.

A szakszolgálati egységszintű képzés időtartamát a szakszolgálati egységszintű képzési programban kell meghatározni. A megkövetelt szakismeretek felmérése megfelelő vizsgáztatással vagy folyamatos kiértékeléssel történik jóváhagyott vizsgáztatók vagy kiértékelő által, akiknek semleges és tárgyilagos döntést kell hozniuk. Ezért a nemzeti felügyeleti szakhatóságoknak a jelöltekkel szembeni tisztességes eljárás biztosítása érdekében a megfelelő fellebbezési eljárásokat kell kidolgozniuk.

C. RÉSZ

A LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÓK TOVÁBBKÉPZÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

A légiforgalmi irányítók szakszolgálati engedélyeinek minősítéseinek és jóváhagyásainak az érvényességét jóváhagyott továbbképzésekkel kell fenntartani, ami a légiforgalmi irányító foglalkoztathatóságát biztosító képzést, felrészítő tanfolyamokat, vészhelyzeti képzést és szükség esetén nyelvi képzést tartalmaz.

A továbbképzésnek elméleti és gyakorlati képzést is tartalmaznia kell, a szimulációs képzést is beleértve. Ennek a követelménynek a kielégítése céljából a képzés nyújtójának szakszolgálati egységszintű szakismereti rendszereket kell kidolgoznia, amelyeknek részletesen ismertetniük kell a megfelelő továbbképzés nyújtásához szükséges eljárásokat, személyzeti követelményeket és időigényt, és be kell mutatnia az oktatás tárgyát képező szakismereteket. Ezeket a rendszereket legalább három éves időszakonként felül kell vizsgálni, és jóvá kell hagyni. A továbbképzés időtartamát a szakszolgálati egységben dolgozó légiforgalmi irányító funkcionális szükségleteihez illesztve kell meghatározni, különös tekintettel a tervekben szereplő eljárások vagy berendezések változásaira, valamint az átfogó biztonsági követelményekre. Minden egyes légiforgalmi irányító szakismereteit legalább három évente megfelelő módon ki kell értékelni. A léginavigációs szolgáltató köteles gondoskodni olyan mechanizmusok kiépítéséről, amelyek garantálják a szakszolgálati engedélyek olyan tulajdonosaival szemben a tisztességes bánásmód alkalmazását, akiknek a jóváhagyásai érvényességét *nem lehetett meghosszabbítani*.

II. MELLÉLET

A NYELVISMERETTEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

A 8. cikk rendelkezéseiben a nyelvismerettel kapcsolatosan előírt követelmények mind a hivatalos kifejezés-tár használatát, mind a köznapi beszédképességet érintik. Az előírt nyelvismerettel kapcsolatos követelmények kielégítéséhez a szakszolgálati engedélyt megkapni kívánó jelöltnek vagy a szakszolgálati engedély tulajdonosának legalább az ebben a mellékletben alább található nyelvismereti értékelő táblázatban feltüntetett használható szint (4. szint) elsajátítását igazoló vizsgát le kell tennie.

A megfelelő beszédképességgel rendelkezőnek a következő követelményeket kell kielégítenie:

- a) hatékony kommunikáció mind a csak hallott (telefon/rádiótelefon) szövegek mind a szemtől-szemben helyzetekben;
- b) pontos és tisztán érthető kommunikáció általános, konkrét és munkával kapcsolatos témákban;
- c) megfelelő kommunikációs stratégiák használata üzenetváltásokban, valamint félreértések felismerése és megoldása (például az információ ellenőrzésével, megerősítésével vagy tisztázásával) általános vagy munkakörnyezetekben;

2005. március 8., kedd

- d) bonyolult helyzetekben vagy az események váratlan fordulatának bekövetkezése esetén az olyan nyelvi kihívások viszonylagos könnyedséggel való kezelése, amelyek rutinjellegű munkahelyzetekben vagy egyébként ismerős területet érintő kommunikációs feladatok ellátásában előfordulhatnak; és
- e) olyan dialektus és akcentus használata, amely a légközlekedési közösség számára érthető.

Nyelvismereti értékelő táblázat: szakértői, bővített és használható szintek

Szint	Kiejtés Elfogadott olyan dialektus és/vagy kiejtés, amely a repülő közösségben a szövegértést nem zavarja.	Nyelvszerkezet A vonatkozó nyelvtani szerkezeteket és mondatmintákat a feladatnak megfelelő nyelvi funkciók határozzák meg...	Szókincs	Beszédképesség	Beszédértés	Kölcsönhatás
Szakértői 6	Kiejtés, hangsúlyozás, beszédritmus és hangléjtés annak ellenére, hogy valószínűleg a beszélő első nyelvének vagy regionális jellemzőinek a hatásai által befolyásolt, úgyszólván soha nem gátolja a könnyű szövegértést.	Mind az alapszintű, mind a bonyolult nyelvtani szerkezeteket és mintamondatokat következetes helyességgel használja.	A szókincs terjedelme és pontossága kielégítő mind ismerős, mind ismeretlen témák széles választékában a hatékony kommunikációhoz. A szókincs a nyelvi kifejezőmódhoz illeszkedik, árnyalt, és érzékeny hangterjedelmű.	Képes hosszadalmasan erőlködés nélkül természetes folyékonyan beszélni. Stílushatások érzékeltetése – például valaminek a kihangsúlyozása céljából – képes a beszédmódján változtatni. Képes spontán módon szónoki jegyeket és kötőelemeket használni.	A beszédértés következetesen pontos úgyszólván minden szempontból, és kiterjed a nyelvi és kulturális finomságok értésére is.	Úgyszólván minden helyzetben kész a könnyed együttműködésre. Érzékenyen reagál a szóbeli és nem szóbeli célszavakra és megfelelő reakciókat produkál.
Bővített 5	Kiejtés, hangsúlyozás, beszédritmus és hangléjtés annak ellenére, hogy a beszélő első nyelvének vagy regionális jellemzőinek a hatásai által befolyásolt, csak ritkán gátolja a könnyű szövegértést.	Az alapszintű nyelvtani szerkezeteket és mintamondatokat következetes helyességgel használja. A bonyolult szerkezetek használatát megkísérli, de hibákat követ el, amelyek néha befolyásolják a szövegértést.	A szókincs terjedelme és pontossága kielégítő szokásos, konkrét és munkával kapcsolatos témákban a hatékony kommunikációhoz. Következetesen és sikeresen körülír. A szókincs eseti jelleggel a nyelvi kifejezőmódhoz illeszkedik.	Képes ismerős témákról hosszadalmasan viszonylagos könnyedséggel beszélni, de a beszédmódját stílusérezkeltetés céljaira nem képes megváltoztatni. Gyakran használ megfelelő szónoki jegyeket vagy kötőelemeket.	A beszédértés pontos általános, konkrét és munkával kapcsolatos témák esetében, és majdnem pontos amikor a beszélő nyelvi vagy helyzetből fakadó akadályokba ütközik, illetve az események váratlan fordulatának bekövetkezése esetén. Képes megérteni különféle beszédmódok (dialektusok és akcentusok) vagy hangterjedelmek egy bizonyos választékát.	A reakciói azonnaliak, megfelelőek és információértékűek. Hatékonyan kezeli a beszélő-hallgató-ság kapcsolatát
Használható 4	Kiejtés, hangsúlyozás, beszédritmus és hangléjtés a beszélő első nyelvének vagy regionális jellemzőinek a hatásai által befolyásolt, de csak időnként gátolja a könnyű szövegértést.	Az alapszintű nyelvtani szerkezeteket és mintamondatokat kreatív módon és általában helyesen használja. Hibák előfordulnak, különösen váratlan vagy szokatlan helyzetekben, de a szövegértést csak ritkán befolyásolják.	Szókincs terjedelme és pontossága általában eleget szókész, konkrét vagy munkával kapcsolatos témákban a kommunikációhoz. A megfelelő szókincs hiánya esetén szokatlan vagy váratlan helyzetekben gyakran képes a körülírást alkalmazni.	Megfelelő ritmusban képes szövegnyújtásokkal kommunikálni. Időnként előfordul a beszédképesség kimaradása hallott szövegből vagy szabályos beszédből spontán reakciókra való átlátszó, de ez a hatékony kommunikációt nem gátolja. Korlátozott mértékben képes szónoki jegyeket vagy kötőelemeket használni. Hézag-töltő szavai nem zavaróak.	A beszédértés nagy részben pontos általános, konkrét és munkával kapcsolatos témákörökben, amikor az akcentus vagy beszédmód eléggé érthető nemzetközi hallgatóság számára. Amikor a beszélő nyelvi vagy helyzetből fakadó akadályokba ütközik vagy az események váratlan fordulatának bekövetkezésekor a beszédértése lassabb, tisztázási stratégiákat igényel.	Reakciói általában azonnaliak, megfelelőek és információértékűek. Információcserét kezdeményez vagy folytat az események váratlan fordulata esetén is. Megfelelően kezeli a nyilvánvaló félreértéseket ellenőrzéssel, megerősítéssel vagy tisztázással.

2005. március 8., kedd

Nyelvismereti értékelő táblázat: szakértői, használható szintet megelőző szint, alapszint és alapszintet megelőző szint

Szint	Kiejtés Elfogadott olyan dialektus és/vagy kiejtés, amely a repülő közösségben a szövegértést nem zavarja...	Nyelvszerkezet A vonatkozó nyelvtani szerkezeteket és mondatmintákat a feladatnak megfelelő nyelvi funkciók határozzák meg.	Szókincs	Beszédkézség	Beszédértés	Kölcsönhatások
Használható szintet megelőző szint 3	Kiejtés, hangsúlyozás, beszédritmus és hanglejtés a beszélő első nyelvének vagy regionális jellemzőinek a hatásai által befolyásolt, és gyakran gátolja a könnyű szövegértést...	Előre várt helyzetekhez táruó alapszintű nyelvtani szerkezeteket nem mindig helyesen használja. A hibák a szövegértést gyakran befolyásolják...	Szókincs terjedelme és pontossága gyakran elegendő szokásos, konkrét vagy munkával kapcsolatos témákban a kommunikációhoz, de a szókincskészlet korlátozott és a szóhasználat gyakran helytelen. A megfelelő szókincs hiánya esetén gyakran képtelen a körülírásra.	Szövegnyújtásokat alkalmaz, de a mondat szerkesztése és a szünetek tartása sokszor helytelen. A nyelv feloldozásában a habozás vagy lassúság gátolhatja a hatékony kommunikációt. Hézagotöltő szavai időnként nem zavaróak.	A beszédértés gyakran pontos általános, konkrét és munkával kapcsolatos témákban, amikor a használt akcentus és beszédmód nemzetközi hallgatóság számára kielégítően érthető. Amikor a beszélő nyelvi vagy helyzetből fakadó akadályokba ütközik, vagy az események váratlan fordulatának bekövetkezésekor a beszédértése akadozhat.	A reakciói időnként azonnaliak, megfelelőek és információértékűek. Elfogadható könnyedséggel képes információcserét kezdeményezni ismerős témakörökben és várható helyzetekben. Az események váratlan fordulatának bekövetkezésekor általában nem megfelelő.
Alapszint 2	Kiejtés, hangsúlyozás, beszédritmus és hanglejtés a beszélő első nyelvének vagy regionális jellemzőinek a hatásai által erősen befolyásolt, és általában gátolja a könnyű szövegértést.	Csak egy néhány egyszerű, megjegyzett nyelvtani szerkezetet képes korlátozott helyességgel használni.	Korlátozott szókincs, csak elszigetelt szavakból és megjegyzett mondatokból áll.	Nagyon rövid, elszigetelt, megjegyzett kifejezéseket rángat elő gyakori szünetek tartásával és hézagkitöltő szavak zavaró használatával miközben keresi a kifejezéseket és megpróbál megfelelően artikulálni.	A beszédértés elszigetelt, megjegyzett mondatokra korlátozott, amikor azokat lassan, jól artikulálva ejtik ki.	Reakcióideje lassú, gyakran helytelenül reagál. Az együttműködése egyszerű rutinkapcsolatokra korlátozódik.
Alapszintet megelőző szint 1	Az alapszintet el nem érő teljesítmény.	Az alapszintet el nem érő teljesítmény.	Az alapszintet el nem érő teljesítmény.	Az alapszintet el nem érő teljesítmény.	Az alapszintet el nem érő teljesítmény.	Az alapszintet el nem érő teljesítmény.

Megjegyzés. – A rádiótelefonos kommunikációhoz minimális követelményként legalább a használható szint (4. szint) szükséges. Az 1–3. szintek, tehát az alapszintet megelőző, az alapszint és a használható szintet megelőző szint olyan nyelvismeretet jelent, amely nem éri el az ICAO által meghatározott nyelvismereti követelmények szintjét. A bővített és szakértői szintek (5. és 6. szint) a minimális előírt szintnél magasabb nyelvismereti szintek. Egészében véve ez az táblázat összehasonlító viszonyítási alapként használható képzési és vizsgáztatási célokra, segítséget nyújt a jelöltek számára az ICAO használható nyelvismereti szint (4. szint) eléréséhez.

III. MELLÉKLET

A KÉPZÉSEK NYÚJTÓI SZÁMÁRA MEGADOTT BIZONYÍTVÁNYOKHOZ TÁRSÍTOTT KÖVETELMÉNYEK ÉS FELTÉTELEK

(1) A 10. és 11. cikkekben említett követelmények különösen az alábbiakra vonatkoznak:

- a tanfolyamok tartalmára, megszervezésére és időtartamára;
- a vizsgáztatások megszervezésének a módjára;
- az oktató és tanító személyzet tagjainak a minőségére és tapasztaltságára;
- az oktatók felszerelésére, berendezéseire és elhelyezésére;
- a minőségbiztosítási rendszerekre és eljárásokra;